

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Gestis Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv

Marchetti, Annibale

Florentiæ, 1687

Capvt V. Cetera probitatis documenta in eadem Domo ab Aloysio data.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43962

CAPVT V.

*Cetera probitatis documenta in eadem
Domo ab Aloysio data.*

Inos Aloysius in eâ Domo men-
ses moratus ita suam in Divino
cultu, ac domesticâ disciplinâ
diligentiam probavit, ut omni-
bus præbuerit, quæ ab omnibus
virtutis exempla petitem adue-
nerat. Haud exigui operis sit, uniuersa com-
plecti: pauca tamen subijcere sat erit, unde
ceterorum specimen capere deceat. Mos illi
erat, quoties in Sacratio versanti a rebus Divi-
nis otium esset, in angulum sese recipere, ibi-
que facto silentio, vel mente, vel ore Superos
precari, sive pium aliquem libellum evolueret.
Sub hæc tempora venit aliquando ad eum vir
amplissimus atque Ecclesiæ purpuratus Hiero-
nymus Roboreus ei propinquitate coniunctus,
quem ut ad se accedentem, ac loqui parantem
Aloysius prospicit, modesto risu interpellans,
negat sibi facultatem cum eo verba faciendi
adesse: quâ ille religiosâ constantiâ mirificè de-
lectatus suæ dignitatis contemptum in tantæ

Purpuratū
alloqui si-
ne licentiâ
recusat.

virtutis materiam libenter contulit : quare illum non antea ausus est alloqui , quàm a Præfide Aquavivâ per nuncios ad id allegatos potestas fieret .

Aedituū
summa ve
neratione
colit .

Si quando usoveniret , ut de re aliquâ Aedituus ab se consulendus esset ; illum adibat , eique stans aperto , ac prono capite , iunctis præterea sub pileolo manibus , adeò verecundè , quod venerat , aperiebat , ut suo eum pudore quodammodo suffunderet : pudebat siquidem , intueri tantæ dignitatis Adolescentem coram se abiecto homuncione , tanto cum pudore , ac reverentiâ versari . Eiusdem verò imperio tam promptus , atque alacer Aloysius obsequebatur , ut si Christum coram loquentem , atque imperantem audiret : quem morem semper retinuit , ut non eum , qui mandata perferret , sed qui mitteret , animo contemplaretur . Inde enim quasi audito Numinis imperio summam se capere voluptatem aiebat , & par ex voluptate obtemperandi studium . Ita tyronem illum , qui tenuem aliquam in ceteros potestatem , & Ianitoris vocabulo dilutam gerit , per quàm officiose , ac diligenter observabat . Assurgere enim solebat venienti , nudare caput , principem exhibere locum , omnibus honoribus impertire : quoad tandem tyro idem eiusmodi honorum

horum impatiens a tyronum Magistro, ut mo-
dum Aloysio imperaret, obtinuit.

Illud in hac re admiratione non vacat, quòd
diceret, sibi gratius accidere, ijs subesse, quos
corporis, animique dotibus minus se, quàm quos
magis auctos cerneret, idque non gloriæ negli-
gentiâ, sed studio: siquidem, aiebat, si popu-
laris iudicij trutinâ res ipsa pensetur, ægrè ho-
mo homini, quem naturâ fortunâque sibi su-
biectum intelligat, subest: at Deo O. M. eius-
que personam sustinenti subesse, nulla seu na-
tura, seu fortuna recusat: cum ei cuncti ser-
uiant Reges, quin & cuncti regnent, qui ser-
uiant. Is verò qui Dei vicem præstat, quò hu-
millior est, suisque minus ornamenti reclusus, eò
alienam, vicariamque potestatem nudat magis:
proinde cum liquidius constet, officia homini
delata ab eo non sisti, sed ad Deum pertinge-
re, iucundius longè, & gloriosius deferuntur.

Eòdem ferè pertinet, quòd cum quinquâ die
hebdomadæ sanctæ ad Christi sepulcrum lucer-
narum custodia ei ab Ædituo esset commissa;
hæc unquam toto eo tempore, quòd plures
horas tenuit, ad sepulcri ornatum contemplan-
dum oculos erexit. Roganti deinde cuidam, ut
sacri illius monumenti apparatus placuisset, ne-
gavit id placere potuisse, cui spectando mini-
me

Libentius
inferiori-
bus se, quàm
superiori-
bus parat.

Observata
ad litterâ
mandata.

me oculos permiserat : nec secus sibi licere existimasse , quando ab *Ædituo* alia curare iustus esset .

Lapsis matutinis horis, sacrisque omnibus in templo peractis, mos est illius *Domus tyronibus*, ut alij ad alia munera obeunda, prout quisque in mandatis habuerit, discedant. Sunt, quibus cura legendi super mensam cōmittitur: sunt qui ad culinam, ut coquo operam præbeant, destinantur: aliquibus ianua custodienda, alijs inuisendi, detinendique remissionis tempore ægroti delegantur. Obuenit aliquando etiam *Aloysio*, ut in culinâ ministraret, quod tantâ lætitiâ præstitit, quantâ qui *Christo* ipsi, quem cunctis, ut antea diximus, nudatum ornamentis in coquo perspicuè agnoscebat, re ipsâ inseruiret. Aliàs *Anagnostæ* munus adeptus, accuratus, ut qui maximè, inter legendum erat. Altâ voce pronunciabat, tardâ tamen, suisque interuallis distinctâ, ne verborum præeuntium murmur nondum compressum proximè sequentium sonum vitaret. Id lectores nostri diligenter animaduertât velim, qui suas partes tunc demum egregiè se peregrisse putant, cum plurima nobis unâ mensâ grâdi strepitu lectitauerint: quod contra accidit, nam quò plura clamoso ex ore præcipitant, eò pau-

In coquo
Christum
agnoscit.

Mense le-
ctor ani-
maduertat:

patiora animos epulantium subeunt, cuius rei ea causa fortasse fuerit, quod posteriora verba præcedentium bombo obruta, corruptaque universam sententiam perdant. Quod si, ne quid interciderat, omnis mentis intentio in epulas dispersita ab Anagnoste exigatur, nulla fortè ut importuno exactori conceditur, eiusque vitio tota sæpè in patinas mersa captandæ ex ijs iucunditati vacat, quam ex lætione desperat. Accidit aliquando, ut inter legendum strepitus quidam propè triclinium factus lætione minimè exaudiri permiserit. Hæc usus occasione tyro ceteris præfectus incusare Aloysiũ cepit quod Patres eo die consuetã animorum escã fraudaverit: omnemque eius rei culpam in illius negligentiam, periclitandæ æquitatis, & mansuetudinis studio, coniecit. Ad hæc optimus Adolescens nullã defensione quæsivã, veluti obiecti criminis reus veniam imploravit, datã fide, sese damnum præstaturum, cum primùm liceret, eãdem, quæ strepitu interciderat, lætione iteratã: quod & mirã animi tranquillitate, in proximã mensã perfecit.

Ea verò consuetudo apud ipsum plurimum inualuerat, ut quasuis pœnas seu culpæ, seu negligentie nomine falsò irrogatas, alacri animo penderet; nec falsitatem criminis pœnarum acced-

Pœnas falsò irrogatas libera pendit.

accessionem, sed levamen putabat, cum illi supplicij infamiam, quæ maxima pœnæ pars est, adimeret: quare cum nunquam patientius, quam ubi innocens reprehenderetur, nec unquam eius patientia, quam ubi tentaretur, quasi violatus calibe flex, illustrius emicaret; haud rarò in eiusmodi reprehenses incidebat; qui non multum in examinando crimine laborabât, certi nunquam se iniuste, quia nunquam iniustum reprehensuros. Visum est aliquando Hieronymo Plato, Aloysio mandare (quò eum a nimia mentis intentione avocaret) ut solitos a cibo congressus reliquis diutius traheret: sic ut quanquam ad priorem mensam accubuerat, cù ijs, qui in posteriore comederant, sermonem produceret. Paruit ille, ac soluto priorum conuiuarum cætu, cum posterioribus loqui perrexit. Quod cum Minister (eo nomine, qui secundus a Rectore præest, appellant) observasset, id impune illi esse non tulit, sed accersito pœnam indicit, publicè ut proximam mensam violati silentij se reum agat. Ille, nè contemnendi sui occasione deesset, promptè quod iustus fuerat, nullam de Hieronymi præscripto mentione facta peregit: suamque culpam palam testatus, dentò ad posteriorem congressum, prout Platus moderator iniunxerat, perstitit.

Id

Bis pœnas
innocens
nulla usu
ex usario
ne subit.

Id cum iterum Minister compertum habuisset, haud levi admiratione correptus, iterum ad pœnas deposcit, eâdem, quæ antea, impositâ multâ. Neque abnuic Adolefcens, neque Moderatoris imperium, uti poterat, excusavit: verum datis iterum pœnis, a Hieronymo post paulò evocatur, moneturque domesticos omnes in eius contumaciâ haud mediocriter offensus, propterea quòd tam exigui temporis interuallo iteratam eiusdem culpæ pœnam tyro subiisset: nec tanti esse patientiam, ut offensiones contemnantur; cum illa privati boni lucrum sit, hæ publici detrimentum: quare minimè cælatum decuisse, se Magistri permisso in posteriorum conuivarum cætu versatum, ne se superioris vitæ integritate, atque exemplis quodammodo inauguratum, ducem legum violatoribus præberet. Idem sibi etiam occurisse, ait ingenuus Adolefcens, verùm ab occultâ Philautiâ metuenti visum semel, atque iterum rem præmere, producturo, si tertium vocaretur ad pœnam.

Propterea tamen a Moderatore reprehenditur.

Haud rarò etiam eveniebat, ut, si quid alij peccassent, ipse per errorem, quem suo silentio roborabat, plecteretur: non tamen diù latere poterat: siquidem quod in subeundâ pœnâ gaudium præterebat, reos ad sese prodendos inuitabat:

Alios ad se prodendos pœnarum gaudio inuitat.

tabat : quod & libenti animo efficiebant , ut
luentes & ab se nocentibus , & ab altero inno-
xio unâ operâ crimen eluerent .

Reliquis horis pomeridianis , vel Patres ad
publicas custodias vincētis sacrâ exomologesi ex-
piandis , vel ægris ad nosocomia inuisendis co-
mitabatur . Quo tempore , ubi socius confiten-
tibus operam daret , ipse ceteros , quò se ad id
mysterij ritè compararent , iuvabat . Cum do-
mi manere opus esset , tunc vel ei everrendæ ,
vel flagris , cilicijisque texendis , vel humilibus
alijs eiusmodi muneribus obeundis erat inten-
tus . Lineas aliquando vestes unâ cum socijs in
vestiario complicanti , incidit cogitatio , se
nihil eo die e D. Bernardi codice , uti consue-
verat , delibasse : itaque præstare , dimissis om-
nibus , ad lecttionem contendere : verùm mu-
tatâ extemplo sententiâ hoc pacto eiusmodi
cogitationi occurrit . Si D. Bernardi codicem

Obedi-
tiam sacræ
lecttioni
pulcra ra-
tione præ-
fert .

legeris , quid aliud is tibi author esse pos-
sit , quàm ut obedienter iussa Regen-
tis peragas ? statue igitur te le-
gisse , & nè migres , quò
tibi eo authore sit
redundum.

* *
* *

CA-